

Nr 18.

Av herr Fahlander, om förenklade bestämmelser för val av ordinarie lärare i folkskolan.

Före den 1 oktober 1946 ägde lärare i folkskolan rätt att söka endast en ordinarie tjänst. Från nämnda datum är det jämlikt kungl. kungörelsen 567/1946 med vissa undantag tillåtet för vederbörande att samtidigt söka flera ordinarie tjänster inom olika skoldistrikt. Denna utökade rätt var säkerligen ur många synpunkter välmotiverad. Men de särskilda bestämmelser, som i anledning härav måste tillskapas, fingo en i flera avseenden mindre lycklig utformning. Söker exempelvis en välmeriterad lärare samtidigt ordinarie tjänst i skoldistriktet A och B och på grund av sina meriter blir uppförd på förslag i såväl A som B och dessutom vald i A, blir han obehörig i B. Det senare distriktet, som kanske också omedelbart därefter hunnit förrätta val — låt vara att valet fallit på en annan — måste betrakta sitt val såsom ogiltigt. Nytt förslag måste upprättas och nytt val förrättas. Detta får emellertid ske, först sedan det genom annons meddelats, att nytt förslag skall upprättas. Vederbörande sökande har att på nytt skriftligen och senast inom 20 dagar anmäla, om de fortfarande önska ifrågakomma till tjänsten. Sedan nytt förslag äntligen upprättats, kan det befinnas, att någon av de två på förslaget kvarstående under tiden blivit vald i skoldistriktet C, varför proceduren på nytt måste göras om. Hur länge det kan dröja, innan tjänsten i B blir tillsatt, är svårt att avgöra. I sämsta fall kan det ta ett år eller mera. Denna bestämmelse tycks vara ett av de vackrare blomstren i vår ökända krångelflora.

Då jag under de fem kvartal, denna förordning varit i kraft, från flera håll hört, att man råkat ut för denna malör och hur obenägen man varit att tillämpa denna bestämmelse, och vid genombläddringen av senaste årgången av Folkskollärarnas tidning funnit endast en enda annons, vari denna paragraf återopats — och i detta fall torde det ha gällt anförda besvär — kan man våga förmoda, att denna bestämmelse hittills i stort sett ersatts av praktiskt förnuft. Förmodligen har man gått till väga på det sättet, att den, som ur meritsynpunkt stått närmast de tre från början på förslaget uppförda, helt automatiskt flyttats upp på förslaget, varefter man skridit till val. Ingens rätt har härigenom trätts för nära, då man betänker, att statens folkskolinspektör granskat meritvärderingen beträffande alla sökandena och objektivitet därigenom garanterats rangordningen dem emellan. Vid val av icke ordinarie lärare förfäres — ehuru förslag till dylik tjänst icke förekommer — på nyss angivet sätt.

Det skulle vara synnerligen önskvärt, om sambandet mellan mom. 4 första stycket och mom. 8 i § 19 i folkskolestadgan kunde upphävas och i förstnämnda moment den bestämmelsen infördes, att, därest förslag skall fyllas på grund av att någon på förslag uppförd av någon anledning skulle bli obehörig, man finge rätt automatiskt uppflytta den ur meritsynpunkt närmast stående på förslaget för att därefter omedelbart få skrida till val.

I anslutning till det anförda får jag föreslå riksdagen besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utfärdande av förenklade bestämmelser för val av ordinarie lärare i folkskolan.

Stockholm i januari 1948.

Gustaf Fahlander.
